

ČESKÁ SPOLEČNOST ENTOMOLOGICKÁ
Czech Entomological Society
Viničná 7, CZ-128 00 Praha 2, Czech Republic
tel.: +420221951887
e-mail: entospol@gmail.com
IČO: 444693
www.entospol.cz

.....
Mgr. Richard Brabec, ministr
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10

V Praze, 29.6.2020

Vážený pane ministře,

obracíme se na Vás, protože Česká republika prostřednictvím svých restriktivních orgánů, Policie ČR a České inspekce životního prostředí (ČIŽP) v poslední době začala tvrdě postihovat amatérské entomology za držení jedinců zvláště chráněných druhů hmyzu (dále ZCHD). Česká společnost entomologická považuje za svou povinnost hájit zájmy profesionálních a amatérských entomologů a dalších zájemců o hmyz, a tak považujeme za nezbytné v této záležitosti zahájit diskusi dotčených organizací.

Sběr a výzkum hmyzu má v České republice dlouholetou tradici. Česká společnost entomologická (dále jen ČSE) sdružuje amatérské i profesionální entomology již od roku 1904. Naši členové, ale i další, především amatérští entomologové, zásadně přispěli a přispívají k poznání hmyzu u nás i ve světě. Přirozeně, kromě výzkumu je naším posláním také ochrana hmyzu. S velkým znepokojením sledujeme ochuzování naší přírody. Naši členové se podílejí na sledování těchto neblahých trendů a zároveň disponují „tvrdými daty“, která tento úbytek dlouhodobě potvrzují. Nemálo z nich také spolupracuje s orgány ochrany přírody a svá nálezová data jim poskytují.

Ano, entomologové sbírají hmyz. Přes pokroky zobrazovacích technologií je budování sbírek stále základní podmínkou studia poznání hmyzu a jsou tím pádem fundamentální studnicí informací o rozšíření jednotlivých druhů, což je nezbytným předpokladem k ochraně biotopů. Vliv sběru hmyzu na volně žijící populace je prakticky mizivý. Jen ve výjimečných případech může individuální sběr jedinců oslabit populace vybraných druhů hmyzu. Na rozdíl od například velkých obratlovců žije hmyz v obrovských populacích, čítajících tisíce až miliony jedinců. Hmyz je evolučně přizpůsoben tomu, že je loven, proto většina druhů hmyzu má desítky až stovky potomků. Hmyz mizí, protože

nemá kde žít, ne proto, že by jej ptáci nebo snad entomologové vysbírali. Hlavní, všeobecně přijímanou příčinou úbytku hmyzu jsou tedy změny krajiny. Poškození jejich stanovišť, které má často formu nedostatku potřebné péče, neznalosti či bezohledného hospodaření. Naše ignorance je proto pro hmyz mnohem větší hrozbou než zájem o něj.

Vliv amatérských entomologů, kteří mají v držení desítky, maximálně stovky jedinců druhů, které jsou chráněné podle přílohy III k Vyhlášce č. 395/1992 Sb. (zvláště chráněné druhy živočichů), je ve srovnání se systematickým přetvářením, ovlivňováním až likvidací biotopů velkými zemědělskými, lesnickými nebo stavebními subjekty mizivý. Přesto ČIŽP koná v případech amatérských entomologů o poznání rychleji a efektivněji než v postihování některých subjektů, které na rozdíl od zájemců o hmyz ohrožují celé populace některých druhů ZCHD a nejen těch.

Od komerčního obchodování s vybranými druhy hmyzu, které podléhají v České republice zákonné ochraně, se zásadně distancujeme. Neschvalujeme ani zbytečné usmrcování chráněného hmyzu a nabádáme naše členy k dodržování platných zákonů o ochraně přírody. Právní postihy při jejich porušení by však zároveň měly být adekvátní společenské nebezpečnosti. A ta je v případech individuálního sběratelství prakticky bezvýznamná, jak již bylo vysvětleno výše.

Nicméně v poslední době konání Policie ČR a ČIŽP začíná postihovat i entomology, kteří pouze drží ZCHD ve svých sbírkách. Často se jedná o exempláře, které byly sbírány před desítkami let, v době, kdy ještě nebyly chráněné nebo byly nasbírány v zahraničí v souladu s platnou legislativou daného státu. Přesto jsou tyto entomologové často postihováni podle zákonů, které byly vytvořené až mnoho let po usmrcení jedince dnes patřícího mezi ZCHD. Navíc se držení ZCHD jedinců staví na úroveň nepromlčitelného trestného činu. Pro všechny entomology závazné lokální údaje totiž nejsou Policií ČR brány jako relevantní důkaz, tudíž lze jen velmi těžko dokazovat nabytí exemplářů před účinností zákona. Ptáme se, kdy Policie ČR a ČIŽP hodlají podniknout razii do sbírkotvorných institucí, tj. muzeí, výzkumných institucí, botanických zahrad, sbírek přírodovědně zaměřených vysokých škol nebo do kabinetů základních a středních škol? Většina těchto organizací nemá a nikdy neměla povolení k držení ZCHD, přestože se v mnoha jejich sbírkách nalézají roháči obecní (*Lucanus cervus*) nebo otakárci fenyklový (*Papilio machaon*). Navíc i tyto organizace za současné legislativy takové povolení nemohou téměř získat.

Amatérští entomologové z obav před postihem přestávají spolupracovat s organizacemi zabývajícími se ochranou přírody a sdílet informace k ochraně hmyzu klíčové. Zároveň kriminalizací amatérských přírodovědců dochází k ničení lidských existencí. V posledních několika letech byly takto postiženy desítky sběratelů. Klasickým příkladem je důchodce se sbírkou hmyzu, k jehož ochraně v minulosti

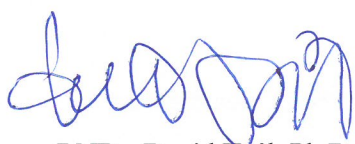
díky svým znalostem třeba nejednou přispěl. Odměnou je mu návštěva zásahové jednotky, inspektorů ČIŽP, soudní proces a velice nepříjemná, často naprosto zavádějící a nepravdivá mediální prezentace.

Ve smyslu výše napsaného se snažíme otevřít diskusi nad úpravami příslušné legislativy tak, aby lépe naplňovala potřeby ochrany ohrožených druhů hmyzu, ale především jejich stanovišť v naší přírodě. Zajištění účinné a smysluplné ochrany jak ZCHD, tak přírody obecně, pokládáme za prioritní cíl a nabízíme i aktivní spoluúčast při hledání té správné cesty, jak ho dosáhnout. Nevoláme po beztrestnosti pro sběratele, kteří porušují zákony tohoto státu. Neschvalujeme ani nepodporujeme bezdůvodné usmrcování chráněných živočichů ani obchodování s nimi. Žádáme ale, aby se ČIŽP i Policie ČR zaměřila na reálné příčiny úbytku ZCHD živočichů, aby postihy pro entomology, kteří porušili zákon, zohledňovaly míru škodlivosti jednání a jeho společenskou nebezpečnost.

Vážený pane ministře, žádáme Ministerstvo životního prostředí (dále MŽP), jakožto nejvyšší neustrannou autoritu v ochraně životního prostředí, o pomoc se zahájením diskuse. Žádáme o možnost setkání zástupců všech dotčených organizací a žádáme MŽP o pomoc při organizaci takovéto schůze. Jsme toho názoru, že diskuse by se měli zúčastnit zástupci následujících organizací: Ministerstvo životního prostředí, Policie ČR, Česká inspekce životního prostředí, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Entomologický ústav Biologického Centra Akademie věd ČR, Entomologické oddělení Národního muzea a Česká společnost entomologická.

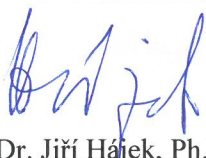
Věříme, že pro naši žádost naleznete plné pochopení a pomůžete nám v této nelehké situaci.

S úctou,

RNDr. David Král, Ph.D.

Předseda České společnosti entomologické

RNDr. Jiří Hájek, Ph.D.

Vědecký tajemník České společnosti entomologické

Odborné podklady

Analýza dopadů sběru hmyzu na jeho populace:

Čížek L. & Řehounek J. 2018: Chcete chránit přírodu? Učtě děti sbírat hmyz! Od perzekuce sběratelů ke skutečné ochraně biodiverzity. Časopis Fórum ochrany přírody 1/2018

<http://www.casopis.forumochranyprirody.cz/magazin/analyzy-komentare/chcete-chranit-prirodu-ucte-deti-sbirat-hmyz>

Mediální prezentace případů postihů sběratelů

https://www.novinky.cz/krimi/clanek/sberatel-mel-doma-stovky-chranenych-zivocichu-desitky-z-nich-zabil-40328573?fbclid=IwAR16b7cttSjsdwSpCF6HRTdQiOUwe2x7NyVtxWAWV0fNBZ6I-3R2cQ0cVAc#seq_no=7&source=hp&dop_ab_variant=0&dop_req_id=cBMTgM1lej-202006232039&dop_source_zone_name=novinky.sznhp.box&utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=z-boxiku&utm_campaign=

https://www.novinky.cz/krimi/clanek/majitel-rekordni-sbirky-brouku-celi-obvineni-kvuli-ohrozenym-rohacovitym-40323728#utm_content=ribbonnews&utm_term=sb%C4%9Bratel%20entomolog&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz

https://www.novinky.cz/krimi/clanek/entomolog-kseftoval-s-chranenym-hmyzem-ve-velkem-40311711#utm_content=ribbonnews&utm_term=sb%C4%9Bratel%20entomolog&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz

https://www.idnes.cz/hradec-kralove/zpravy/hradec-kralovehradecky-police-sberatel-entomolog-obvineni-brouci-chraneni-cizp.A200512_101701_hradec-zpravy_tuu

https://www.idnes.cz/hradec-kralove/zpravy/hradec-kralovehradecky-police-sberatel-entomolog-obvineni-brouci-chraneni-cizp.A200512_101701_hradec-zpravy_tuu?zdroj=vykuk_diskuse

a mnoho dalších příkladů ...

Adresát:

Mgr. Richard Brabec, ministr
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10
e-mail: info@mzp.cz; posta@mzp.cz

Na vědomí:

Ing. Vladimír Dolejský, náměstek pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny, Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10
e-mail: vladimir.dolejsky@mzp.cz

brig. gen. Mgr. Jan Švejdar, policejní prezident, Policejní prezidium České republiky, Strojnická 27, 170 89 Praha 7
e-mail: epodatelna.policie@pcr.cz, pp.okvv@pcr.cz

Ing. Erik Geuss, ředitel, Ředitelství České inspekce životního prostředí, Na Břehu 267/1a, 190 00 Praha 9
e-mail: podatelna@cizp.cz, erik.geuss@cizp.cz

Česká inspekce životního, Odbor ochrany přírody, lesa a CITES, Oddělení ochrany přírody, Na Břehu 267/1a, 190 00 Praha 9
e-mail: jan.benes@cizp.cz, jana.chaberova@cizp.cz, zdenka.kotousova@cizp.cz, zbynek.maryska@cizp.cz, jindrich.novak@cizp.cz, zdenek.papousek@cizp.cz

RNDr. František Pelc, ředitel, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 - Chodov
e-mail: aopkcr@nature.cz, frantisek.pelc@nature.cz

RNDr. Jindřiška Jelínková, Ph.D., vedoucí oddělení, Oddělení druhové ochrany živočichů, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
e-mail: jindriska.jelinkova@nature.cz

Mgr. et Mgr. Karel Chobot, Ph.D., ředitel odboru, Odbor monitoringu biodiverzity, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Vedoucí oddělení, Oddělení druhové ochrany živočichů, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
e-mail: karel.chobot@nature.cz

Ing. Radek Hejda, odborný rada, Oddělení sledování stavu druhů živočichů, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Vedoucí oddělení, Oddělení druhové ochrany živočichů, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
e-mail: radek.hejda@nature.cz

RNDr. et Ing. Ivo Macek, ředitel Přírodovědného muzea, Národní muzeum, Cirkusová 1740, CZ-193 00 Praha 9 - Horní Počernice
e-mail: ivo.macek@nm.cz

RNDr. Lukáš Sekerka, Ph.D., vedoucí Entomologického oddělení, Národní muzeum, Cirkusová 1740, CZ-193 00 Praha 9 - Horní Počernice
e-mail: lukas.sekerka@nm.cz

Prof. RNDr. František Marec, CSc., ředitel, Entomologický ústav, Biologické centrum AV ČR, v. v. i., Branišovská 1160/31, 370 05 České Budějovice
e-mail: entu@entu.cas.cz

Mgr. Lukáš Čížek, Ph.D., vedoucí oddělení biodiverzity a ochrany přírody, Entomologický ústav, Biologické centrum AV ČR, v. v. i., Branišovská 1160/31, 370 05 České Budějovice
e-mail: cizek@entu.cas.cz